

Asia: VN/36135/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laeiksi terveydenhuoltolain 7 a §:n, sosiaalihuoltolain ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 36 §:n muuttamisesta

Taustatiedot lausunnonantajalta

Organisaatio tai vastaajataho

Joku muu

Kysymys viranomaisille, mikä on lausuntoa käsitelleen toimielimen nimi ja käsittelypäivämäärä?

-

Lausunnonantajan lausunto

Onko ehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman periaatteista säätämisestä kannatettava?

Ei

Perustelut ja lisähuomiot esityksen kannatettavuutteen liittyen.

Ehdotus sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman periaatteiden säätämisestä on pääosin kannatettava. Haluamme kuitenkin nostaa esille potilaiden ja asiakkaiden näkökulman huomioimisen nyt esitettyjen periaatteiden ohella. Vaikuttavuusnäytön ohella eri sosiaali- ja terveydenhuollon menetelmien tarkastelu potilaiden/asiakkaiden näkökulmasta tulisi olla yksi keskeinen osa menetelmien arviointia. Kokeellisilla tutkimuksilla kontrolloiduissa olosuhteissa vaikuttavaksi todettu sekä kustannuksiltaan ja riskiltään vähäinen menetelmä ei tuota sosiaali- ja terveydenhuollon arjessa toivottuja terveyshyötyjä, jos potilaat/asiakkaat kokevat menetelmän esimerkiksi epämiellyttäväksi tai sen käyttö aiheuttaa potilaissa/asiakkaissa muusta syystä vastustusta. Tällöin he eivät sitoudu toivotulla tavalla hoitoonsa. Laadullinen tutkimusnäyttö (merkityksellisyys, kokemukset) tulisi siten olla määrällisen (vaikuttavuus) tutkimusnäytön ohella huomioituna osana palveluvalikoimaan kuulumisen periaatteita.

Lisäksi palveluvalikoiman periaatteiden määrittelyssä nostetaan tällä hetkellä esille vain lääketieteellinen ja hammaslääketieteellinen näkökulma osana periaatteiden määrittelyä. Lääketieteellisen näkökulman ohella terveystieteellinen tutkimus (mm. hoitotiede) tuottaa oleellista tietoa arvioitaessa sosiaali- ja terveydenhuollossa hyödynnettäviä menetelmiä. Kohdentamalla tarkastelu vain lääketieteelliseen/hammaslääketieteelliseen näkökulmaan, rajataan kategorisesti muu terveystieteellinen tutkimusnäyttö tarkastelun ulkopuolelle. Tällöin huomioitava tutkimusnäyttö ei välttämättä edusta parasta aiheesta saatavissa olevaa tietoa eli näyttöä, johon terveydenhuollon toiminnan tulee Terveystieteellisen lain 8 § mukaan perustua.

Lisäksi palveluvalikoimaan viitataan tällä hetkellä vain lääketieteellisiin tai hammaslääketieteellisiin hoito- ja tutkimusmenetelmiin. Esitämme, että myös tässä lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisten hoito- ja tutkimusmenetelmien ohella palveluvalikoimaan tulee voida määritellä kuuluvaksi tarvittaessa myös hoitotyön ja kuntoutuksen hoito- ja kuntoutusmenetelmiä. Esitämme siten määritelmää myös tältä osin laajennettavan.

**Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista (jakso 4.2)?
Voitte perustella näkemystänne tähän.**

-

Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten muista vaikutuksista (jakso 4.2)? Voitte perustella näkemystänne tähän.

-

Onko lakiehdotuksilla jotain sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei vielä ole otettu huomioon, ja jos on, niin millaisia vaikutuksia?

-

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Terveystieteellisen lain 7 a §

Esitämme seuraavien asioiden huomioimista Terveystieteellisen lain 7 a §:

- Osana palveluvalikoiman määrittelyä tulee huomioida myös potilaiden/asiakkaiden näkökulma ja siten laadullinen tutkimusnäyttö vaikuttavuusnäytön ohella. Esitämme laadullisen tutkimusnäytön näkökulman (asiakkaiden/potilaiden kokemukset, menetelmien merkityksellisyys) huomioimista osana määriteltyjä periaatteita.
- Menetelmiä arvioitaessa tarkastellun näytön tulee edustaa parasta saatavilla tietoa. Siten palveluvalikoiman määrittelyn periaatteissa tulee huomioida lääketieteellisen ja hammaslääketieteellisen tutkimusnäytön ohella soveltuvin osin myös muu terveystieteellinen (mm. hoitotieteellinen) näyttö.
- Palveluvalikoimaan tulee myös pystyä määrittelemään hoitotyön ja kuntoutuksen menetelmiä lääketieteellisten ja hammaslääketieteellisesti hoito- ja tutkimusmenetelmien ohella. Esitämme määritelmän laajentamista myös tältä osin.

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Sosiaalihoitolaiki 30 a §

-

Kommenttinne pykälästä ja säännöskohtaisista perusteluista: Sote-järjestämislaki 36 §

-

Liittyykö esitysluonnoksen mukaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoiman periaatteiden soveltamiseen haasteita, ja jos liittyy, niin millaisia ja miten haasteita voisi mielestänne ratkaista?

-

Muita näkemyksiä ja täsmennysehdotuksia?

-

Parisod Heidi
Hoitotyön tutkimussäätiö sr (Hotus)